

Vergaderdatum GS: 12 oktober 2026
Portefeuillehouder: Bonte
Uiterlijke beslistermijn: n.v.t.
Documentnummer:
PZH-2026-898106235
DOS-2023-0006836

Onderwerp

Verordening Lokaal Eigendom bij grootschalige energieprojecten

Bestuurlijke samenvatting van het voorstel

Grootschalige opwek van energie landt in onze leefomgeving en vraagt om zorgvuldige ruimtelijke inpassing en samenwerking met de omgeving, zodat inwoners invloed hebben op hoe we onze energie opwekken en gebruiken. Daarvoor is lokaal eigendom de sleutel: het is de manier om die invloed ook bij dit soort energieprojecten te realiseren. Het wordt ingevuld door inwoners en lokale bedrijven, én door publieke partijen zoals gemeenten, waterschappen en de provincie zelf.

In de Omgevingsvisie Zuid-Holland (beleidskeuze 3.1.2) is als ambitie vastgelegd dat grootschalige energieprojecten tenminste voor 90 procent in lokaal eigendom zijn en waarbij door de provincie wordt gestreefd naar volledig lokaal eigendom. Om dit doel te bereiken worden op korte termijn twee instrumenten ingezet. Daarnaast loopt een verkennend onderzoek naar andere instrumenten waarmee de provincie sterker kan sturen op de doelstellingen ten aanzien van lokaal en publiek eigendom. De verwachting is dat de uitkomsten van dit onderzoek eind dit jaar bekend zijn.

Het eerste instrument is het *Uitvoeringskader participatie en lokaal eigendom bij grootschalige energieprojecten*. Dit uitvoeringskader heeft als doel om duidelijkheid te bieden aan alle betrokken partijen over verwachtingen, rollen en verantwoordelijkheden bij participatie en lokaal eigendom in een grootschalig energieproject. Het beschrijft hiervoor het gebiedsproces dat de provincie hanteert: de fasen die een project doorloopt, de mijlpalen en de rolverdeling tussen provincie en ontwikkelende partij per fase.

Het tweede instrument is de verordening lokaal eigendom. Hierin is vastgelegd dat producenten bij de aanleg of uitbreiding van een grootschalige installatie voor de productie van wind- of zonne-energie, zich dienen in te spannen om te komen tot 50 procent lokaal eigendom. Met een inspanningsverplichting kan de provincie voor het project toetsen of de producent zich heeft ingespannen om 50 procent lokaal eigendom te bewerkstelligen. De producent zal moeten aantonen hoe en wanneer zij energiegemeenschappen hebben benaderd en dat hij een realistisch financieel aanbod heeft gedaan aan de gemeenschap.

De grondslag voor het opleggen van deze verplichting in deze verordening is gelegen in artikel 6.12. van de Energiewet. De motiveringsplicht in deze verordening ziet in

overeenstemming met artikel 6.12. van de Energiewet enkel op de inspanningsverplichting om te komen tot 50 procent lokaal eigendom. Dit laat onverlet dat – zoals vastgelegd in de Omgevingsvisie – gestreefd wordt naar minimaal 90 procent lokaal eigendom. Op het moment dat een energiegemeenschap als producent optreedt, heeft de verordening geen toegevoegde functie. Immers is het streven naar lokaal eigendom dan behaald. De verordening kan daarom beschouwd worden als “stok achter de deur”.

Inhoud

Deze verordening is van toepassing bij energieprojecten waar de provincie het bevoegd gezag voor is; zonnepark met een capaciteit van ten minste 50 MW of een windpark van ten minste 15 MW. Daarnaast is de Verordening ook van toepassing wanneer de provincie de bevoegd gezag-rol krijgt overgedragen van het Rijk of van gemeenten.

De grondslag voor deze verordening is artikel 6.12., derde lid, van de Energiewet. Dit artikel bepaalt dat provinciale staten bij verordening kunnen bepalen dat een producent bij de aanleg of uitbreiding van een installatie voor de productie van energie uit hernieuwbare bronnen vanaf een bij die verordening te bepalen capaciteit, op een bij die verordening te bepalen wijze motiveert:

- a. welke inspanningen hij heeft verricht om mede-eigendom ten aanzien van de voorgenomen installatie en de exploitatie daarvan door een bij die verordening te bepalen kring van partijen, gevestigd in de nabije omgeving van de installatie, te bevorderen;
- b. welk percentage mede-eigendom is overeengekomen; en
- c. voor zover minder dan 50 procent mede-eigendom is overeengekomen, wat de redenen daarvan zijn en of er andere vormen van financiële participatie zijn overeengekomen.

De nabije omgeving is als volgt beschreven:

1. Inwoners in de gemeente en aangrenzende gemeenten waar het project wordt gerealiseerd;
of
2. Indien het redelijkerwijs niet mogelijk is om voldoende deelnemers aan een energiegemeenschap te betrekken, kunnen deelnemers worden betrokken die beschikken over een aantoonbare geografische, maatschappelijke of functionele binding met de grootschalige installatie. Bijvoorbeeld een energiecoöperatie die gevestigd is in een andere (niet- aangrenzende) gemeente, maar die wel in de gehele regio actief is.

Proces

Met deze Verordening lokaal eigendom Zuid-Holland wordt door de provincie Zuid-Holland invulling gegeven aan artikel 6.12., derde lid, van de Energiewet. Voorts is aansluiting gezocht bij de Modelverordening Lokaal Eigendom van de VNG en het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie (RES).

Procedure

De verordening is opgesteld door GS en is verzonden naar PS voor besluitvorming.
Indien PS de verordening vaststelt, gaat hij 1 januari 2027 van kracht.

Ontwerp-Besluit

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 12 oktober 2026, met het besluitnummer PZH-2026-898106235;

Gelet op Artikel 143 van de Provinciewet;

Besluiten:

1. Vast te stellen de verordening Lokaal Eigendom bij grootschalige energieprojecten.

Den Haag, 16 december 2026

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Griffier,

voorzitter,

drs. B.S.M. Sepers

mr. A.W. Kolff

Bijlagen:

- Verordening lokaal eigendom Zuid-Holland 23-09-2026

Den Haag, 12 oktober 2026

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A.. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff